

IFRS

پیاده‌سازی استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی در صنعت بیمه کشور

سی و نهمین همایش انجمن حسابداران خبره ایران
با حمایت بیمه مرکزی جمهوری اسلامی ایران
۸ شهریور ۱۳۹۶، سالن الغدير دانشکده مدیریت دانشگاه تهران

www.iica.ir/39th

انجمن حسابداران خبره ایران

www.iica.ir

انجمن حسابداران خبره ایران نخستین و بزرگ‌ترین انجمن حسابداران حرفه‌ای ایران است. انجمن در روز چهارشنبه، ۲ اسفند ۱۳۵۱ (۲۱ فوریه ۱۹۷۳) تاسیس شد و کمتر از یک سال و سه ماه بعد در روز سه‌شنبه، ۲۴ اردیبهشت ۱۳۵۳ (۱۴ می ۱۹۷۴) زیر شماره ۱۵۰۰ در اداره ثبت شرکتها و مالکیت صنعتی به ثبت رسید. انجمن نخستین و یکی از دو انجمن حسابداران حرفه‌ای ایران است که در فدراسیون بین‌المللی حسابداران (IFAC) عضویت دارد. هم‌اکنون، انجمن با داشتن بیش از ۸۰۰۰ عضو بزرگ‌ترین تشکل حسابداران در ایران است (درخواست عضویت: iica.ir/membership).

خدمات انجمن

اصلی‌ترین خدمات انجمن عبارت‌اند از:

- برگزاری دوره‌های آموزشی حرفه‌ای و کاربردی
- انتشار ماهنامه حسابدار
- برگزاری همایش‌های تخصصی
- انتشار کتب و نشریات تخصصی

مرکز آموزش حسابداران خبره (وابسته به انجمن حسابداران خبره ایران)

www.pact.ir

مرکز آموزش حسابداران خبره (PACT) موسسه‌ای آموزشی و غیرانتفاعی است که توسط انجمن حسابداران خبره ایران تأسیس شده است. این مرکز فعالیت خود را از ۱۳۷۷ آغاز کرده است و هم‌اکنون به عنوان مرکز آموزشی مورد تأیید انجمن حسابداران مدیریت خبره انگلستان (CIMA)، و انجمن حسابداران رسمی خبره انگلستان (ACCA)، و شریک آموزشی انجمن حسابداران خبره انگلستان و ویلز (ICAEW) در ایران فعالیت می‌کند و گام بلندی را برای تبدیل شدن به یک مرکز آموزش حرفه‌ای بین‌المللی (در منطقه خاورمیانه و غرب آسیا) برداشته است. این مرکز در راستای ارتقای دانش و حرفه حسابداری در ایران دوره‌های گوناگونی

را طراحی و برگزار می‌کند. این دوره‌ها به گروه‌های اصلی زیر تقسیم می‌شوند:

■ دوره‌های بین‌المللی (ICAEW, CIMA, ACCA, ICFE, DipIFR)

■ دوره‌های بلندمدت داخلی (MBA, DBA, حسابرسی داخلی، خبره، پرورش حسابدار مدیریت خبره، پرورش مدیر مالی، پرورش مشاور مالی، سرپرستی امور مالی، عالی حسابداری پیمانکاری، جامع کاربردی حسابداری، جامع قوانین و مقررات)

■ دوره‌های سازمانی (CIMA به زبان فارسی، IFRS به زبان فارسی)

■ دوره‌های کوتاه‌مدت داخلی (آمادگی آزمون حسابدار مدیریت خبره، آمادگی آزمون حسابدار رسمی، آمادگی آزمون کارشناس رسمی دادگستری، آمادگی آزمون مشاور رسمی مالیاتی، آمادگی آزمون رده‌بندی کارکنان مؤسسات حسابرسی، آمادگی آزمون دکتری حسابداری، توانمندسازی امور مالی، افزایش مهارت‌های عمومی، سیستم و فناوری اطلاعات، کوتاه‌مدت تخصصی حسابرسی، و چندین دوره کوتاه‌مدت تخصصی مالی)

■ دوره‌های بورس و سرمایه‌گذاری (آشنایی با ابزارهای تأمین مالی، سرمایه‌گذاری در بازار سرمایه)

■ کارگاه‌های آموزش حرفه‌ای

■ دوره‌های زبان انگلیسی

حسابدار ارگان رسمی انجمن حسابداران خبره ایران است. این مجله قدیمی‌ترین نشریه حرفه‌ای حسابداری ایران به شمار می‌آید. حسابدار تنها نشریه حسابداری ایران است که به صورت ماهنامه منتشر می‌شود. این مجله قدمتی بیش از ۴۰ سال (از ۱۳۵۵) دارد؛ و هم اکنون، با ۱۰۰,۰۰۰ شمارگان در سال، پرخواننده‌ترین نشریه حسابداری ایران است. حسابدار از راه انتقال دانش و تجربه روز حسابداری جهان به حرفه حسابداری ایران نقشی انکارناپذیر در توسعه دانش و حرفه حسابداری در ایران طی چهار دهه گذشته ایفا کرده است. افزون بر این، با توجه به این که حسابدار هر ماه برای همه اعضای انجمن حسابداران خبره ایران و طیف گسترده‌ای از مخاطبان حرفه‌ای و دانشگاهی حسابداری ایران ارسال می‌شود، از این نظر، جامعه مخاطبان این مجله مربوط‌ترین جامعه هدف برای معرفی خدمات و محصولات شرکت‌های ارائه‌کننده خدمات حسابداری و مالی، بانک‌ها و مؤسسات اعتباری، شرکت‌های فعال در بازار اوراق بهادار، و تولیدکنندگان نرم‌افزارهای حسابداری به شمار می‌آید. به طوری که هر ماه شرکت‌های پرشماری نسبت به معرفی محصولات و خدمات خود از راه انتشار آگهی در مجله حسابدار مبادرت می‌کنند (سازمان آگهی‌ها: ads.iica.ir).

کارگروه همایش یکی از فعال‌ترین کارگروه‌های زیرمجموعه شورای عالی انجمن حسابداران خبره ایران است. این کارگروه در ارتباط با برگزاری هر یک از همایش‌های انجمن، در جایگاه هیئت علمی، وظیفه انتخاب موضوع همایش، معماری درون‌مایه همایش، انتخاب سخنرانان، و هماهنگی ارائه مقالات را برعهده دارد. این کارگروه در جایگاه هیئت راهبردی نیز سیاست‌گذاری اجرایی همایش را انجام می‌دهد. به طور کلی، هدف اصلی کارگروه همایش اطمینان بخشی از کیفیت برگزاری همایش‌های انجمن است. اعضای کارگروه همایش عبارت‌اند از:

منصور شمس احمدی
عضو کارگروه همایش،
عضو شورای عالی انجمن

غلامرضا سلامی
عضو کارگروه همایش

رحمت‌اله صادقیان
رئیس کارگروه همایش،
رئیس شورای عالی انجمن

اسفندیار گرشاسبی
عضو کارگروه همایش

عبدالرضا تالانه
عضو کارگروه همایش،
عضو شورای عالی انجمن

سعید جمشیدی‌فرد
عضو کارگروه همایش،
عضو شورای عالی انجمن

سیدمحمد باقرآبادی
دبیر علمی همایش

محسن قاسمی
عضو کارگروه و دبیر اجرایی
همایش، دبیرکل انجمن

همکاران دبیرخانه همایش:

اکرم هاشم‌پور (سمیعی) (ثبت‌نام و گواهینامه)، امیریزدانی (امور اجرایی)، لیلا بیگلری (طراح و گرافیست)، بنفشه صفری‌نژاد لنگرودی (دبیرخانه)، مهرناز داوری دولت‌آبادی (دبیرخانه)، صدیقه ذوالفقاری (همکار مجله حسابدار)، خرسند حجتی (امور مالی)، پرستو کشاورز (امور مالی)، حمیدرضا شهبازی (تدارکات)

حمید دیانتی

- دکتری حرفه‌ای مدیریت اجرایی (DBA) گرایش مالی، آکادمی مدیریت گلوبال ای یو
- مدیر مجامع و مالکیت سهام هلدینگ سرمایه‌گذاری نفت، گاز و پتروشیمی تامین
- مشاور مالی شرکت سهامی عام بیمه کارآفرین
- مدیر سابق امور مالی شرکت سهامی عام بیمه کارآفرین
- دبیر انجمن مدیران مالی حرفه‌ای ایران
- عضو کارگروه قوانین، مقررات و رهنمودهای انجمن حسابداران خبره ایران
- عضو کارگروه تدوین صورت‌های مالی ملی و IFRS در صنعت بیمه
- عضو کارگروه تخصصی IFRS شرکت بیمه ایران
- عضو کمیته حسابرسی شرکت‌های گروه مالی بانک رفاه
- عضو کمیته مالی سندیکای بیمه‌گران ایران
- عضو سابق کمیته ریسک و اعتبار بانک ملت
- مدرس استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی (IFRS)
- مدرس دانشگاه

اقلام با اهمیت صورت‌های مالی شرکت‌های بیمه بر مبنای IFRS

رئوس مطالب

- بررسی استانداردهای حسابداری خاص قراردادهای بیمه در ایران و بین‌الملل؛
- بررسی صورت‌های مالی نمونه شرکت‌های بیمه (بیمه مرکزی، سازمان بورس و اوراق بهادار و بین‌الملل)؛
- مقایسه اقلام صورت‌های مالی نمونه شرکت‌های بیمه (بیمه مرکزی، سازمان بورس و اوراق بهادار و بین‌الملل)؛
- استانداردهای ناظر بر گزارشگری قراردادهای بیمه در صورت‌های مالی؛
- بررسی اقلام با اهمیت صورت‌های مالی اساسی مطابق استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی (IFRS) شامل:
 - شناسایی،
 - اندازه‌گیری و
 - گزارشگری و افشاء

حمید اسدزاده

- دانشجوی دکتری حسابداری، دانشگاه تهران
- مدیر حسابداری داخلی شرکت ملی صنایع مس ایران
- حسابدار رسمی، سرپرست ارشد سابق موسسه حسابداری تدوین و همکاران
- کارشناس رسمی قوه قضائیه در رشته حسابداری و حسابداری
- عضو کمیته کارشناسی کارگروه فنی و استانداردهای جامعه حسابداران رسمی ایران
- مدرس استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی (IFRS)
- مدرس دانشگاه

عدم اطمینان، چالش‌ها و فرصت‌های شرکت‌های بیمه در پیاده‌سازی IFRS

چکیده:

رعایت استانداردهای گزارشگری بین‌المللی مالی برای شرکت‌های بیمه (IFRS ۴ و IFRS ۱۷) که از سال ۲۰۲۱ لازم الاجرا خواهد بود) چالش‌های مهمی را به بیمه‌گران و سرمایه‌گذاران تحمیل کرده است. الزام تهیه صورت‌های مالی شرکت‌های بیمه بر اساس IFRS فراتر از یک تغییر حسابداری است، و اثرات با اهمیتی بر عملکرد بیمه‌گران خواهد داشت. طبق IFRS ۴ رویکرد های مقرر در استانداردهای ملی کشورهای مختلف مجاز بود، که منجر به عدم ثبات و عدم یکنواختی در بین کشورها شده بود. تغییر عمده در استانداردهای بیمه بسیار شفاف‌تر است و تصویر واضحی از بازده و ریسکی که سرمایه‌گذاران به طور واقع‌بینانه از سرمایه‌گذاری انتظار دارند، ارائه می‌دهد. این خود موجب می‌شود تا سرمایه‌گذار زمان زیادی را برای درک اطلاعات جدید صرف کند.

استانداردهای بیمه بر سود، حقوق صاحبان سهام، تغییرات، اندوخته‌ها و فرآیندهای گزارشگری مالی، مدل‌های بیمه‌سنجی (اکچوئری)، سیستم‌های فن‌آوری اطلاعات و نهایتاً به طور بالقوه بر پاداش مدیران اثرگذار است. بنابراین، باید به شرکت‌های بیمه هشدار داد که اثرات این کار را دست کم نگیرند. این شرکت‌ها باید بدانند که در رعایت این استاندارد باید اطلاعات کافی و کامل جمع‌آوری کنند. همچنین باید نیروهای متخصص با مهارت‌های مناسب را استخدام کنند یا آموزش دهند و بتوانند سامانه‌های مالی خود را تغییر دهند.

شرکت‌های بیمه همچنین باید هزینه‌های بسیاری در رابطه با آموزش کارمندان، ارتقا رویه‌های داخلی و تغییرات گزارش برای اشخاص خارجی متحمل شوند. در این راستا، بسیاری از شرکت‌های بین‌المللی بیمه در صدد برنامه‌ریزی اساسی برای تطبیق با شرایط جدید، انجام پیش‌بینی‌های متناسب با تغییر، تخصیص بودجه مناسب و جذب سرمایه‌گذاری‌های بزرگ در ساختارهای نرم افزاری و اطلاعاتی هستند.

پیاده‌سازی IFRS بیمه یک پروژه بسیار پیچیده با تأثیرات شگرف بر اطلاعات، سامانه‌ها، فرآیندها، حاکمیت، سازمان و کسب و کار است. زمان زیادی نیز برای برنامه‌ریزی، پیاده‌سازی و آشنایی کارکنان با فرآیندهای جدید نیاز است. بنابراین، بسیار حائز اهمیت است که چالش‌ها و فرصت‌های پیاده‌سازی به خوبی شناسایی شود. البته بیشتر تأثیر هزینه‌ای، منابعی و زمان‌بر بودن اجرای این پروژه‌ها مربوط به اطلاعات و سامانه‌ها است.

شاهین کُورزایی

- دانشجوی دکتری حسابداری، دانشگاه آزاد اسلامی واحد قزوین
- مدیر مالی گروه مالی سپهر صادرات
- سرپرست سابق موسسه حسابرسی رایمند و همکاران
- حسابرس ارشد سابق موسسه حسابرسی بهبود ارقام
- مدرس استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی (IFRS)

گزارشگری مالی دارایی‌های مالی شرکت‌های بیمه بر مبنای IFRS

چکیده

شرکت‌های بیمه در چارچوب ضوابط آیین‌نامه شماره ۶۰ شورای عالی بیمه می‌توانند سرمایه‌گذاری‌های مختلفی در دارایی‌های مالی انجام دهند. نظر به اهمیت نقش شرکت‌های بیمه در اقتصاد کشور نیاز است به گزارشگری مالی دارایی‌های مالی در این شرکت‌ها توجه ویژه شود. در واقع، این گزارشگری مالی باید به شکلی باشد که حداکثر شفافیت مالی حاصل شود. استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی می‌توانند شرکت‌های بیمه و دیگر نهادهای مالی را در این راستا کمک کنند.

هم اکنون، چهار استاندارد بین‌المللی IAS۳۲، IAS۳۹، IFRS۷، و IFRS۹ بر حسابداری و گزارشگری مالی دارایی‌های مالی حاکم است. در این ارائه، بر IAS۳۹ و IFRS۹ تمرکز می‌شود. طبق IAS۳۹، دارایی‌های مالی به چهار گروه زیر تقسیم می‌شوند:

- دارایی مالی اندازه‌گیری‌شده به سود یا زیان
- سرمایه‌گذاری‌های نگهداری‌شده تا سررسید
- وام‌ها و دریافتی‌ها
- دارایی‌های مالی آماده برای فروش

البته در IFRS۹ این گروه‌بندی تغییر خواهد کرد. طبق این استاندارد، دارایی‌های مالی به دو گروه اصلی بهای مستهک شده و ارزش منصفانه اندازه‌گیری خواهند شد. ارزش منصفانه خود به دو گروه ارزش منصفانه از طریق سود یا زیان دوره و ارزش منصفانه از طریق سایر سودهای جامع تفکیک می‌شود.

دارایی مالی فقط در صورت برقراری دو شرط، به بهای مستهک شده اندازه‌گیری می‌شود. اولاً، هدف از نگهداری دارایی مالی وصول جریان‌های نقدی قراردادی باشد نه کسب بازده از مابه تفاوت خرید و فروش. از این شرط، به عنوان «آزمون مدل تجاری» یاد می‌شود. ثانیاً، جریان‌های نقدی قراردادی باید تنها شامل اصل مبلغ و بهره نسبت به مبلغ اصل باقی مانده باشد. از این شرط نیز با عنوان «آزمون ویژگی جریان نقدی» یاد می‌شود.

دارایی مالی زمانی به ارزش منصفانه از طریق سایر سودهای جامع طبقه‌بندی و شناسایی خواهد شد که، اولاً، دارایی مالی با یک مدل تجاری نگهداری شود که هدف آن وصول جریان‌های نقدی قراردادی و فروش دارایی مالی به شکل هم زمان باشد. ثانیاً، جریان‌های نقدی قراردادی باید تنها شامل اصل مبلغ و بهره نسبت به مبلغ اصل باقی مانده باشد. همچنین، دارایی‌های مالی که در دو طبقه بهای مستهک شده و ارزش منصفانه از طریق سایر سودهای جامع اندازه‌گیری نشده‌اند به ارزش منصفانه از طریق سود یا زیان دوره منعکس خواهند شد.

دانیال محجوب

- کارشناس ارشد حسابداری
- حسابدار رسمی، مدیر فنی موسسه حسابرسی آزمون پرداز ایران مشهود
- عضو کمیته کارشناسی کارگروه فنی و استانداردهای جامعه حسابداران رسمی ایران
- مدرس استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی (IFRS)
- مدرس دانشگاه

سرمایه‌گذاری در املاک طبق پرتفوی شرکت‌های بیمه

چکیده

یکی از اقلام مهم صورت‌های مالی شرکت‌های بیمه «سرمایه‌گذاری در املاک» است. موضوع IAS 40 اهمیت این موضوع زمانی مشخص می‌شود که بدانیم، طبق ماده ۶ آیین‌نامه شماره ۶۰ بیمه مرکزی، مؤسسه بیمه مجاز است در مجموع حداکثر بیست و پنج درصد منابع سرمایه‌گذاری ابتدای دوره را به صورت مشارکت در طرح‌ها، اجرای عملیات عمرانی و ساختمانی و املاک و مستغلات سرمایه‌گذاری کند. حال پرسشی که مطرح می‌شود این است که: سرمایه‌گذاری در املاک چیست؟ و چطور باید فهمید یک دارایی واجد شرایط شناخت به عنوان سرمایه‌گذاری در املاک است؟

طبق IAS 40، سرمایه‌گذاری در املاک عبارت است از زمین یا ساختمان (شامل بخشی از ساختمان) یا هر دوی آن‌ها که به منظور دریافت اجاره یا افزایش ارزش یا هر دو (توسط مالک یا اجاره‌کننده در اجاره تامین مالی) نگهداری می‌شود و (۱) برای تولید یا عرضه کالا و خدمات یا مقاصد اداری استفاده نمی‌شود؛ (۲) برای فروش در روال عادی عملیات نگهداری نمی‌شود. در این استاندارد مثال‌هایی نیز برای سرمایه‌گذاری در املاک اشاره شده است.

سرمایه‌گذاری در املاک در شناسایی اولیه به بهای تمام شده اندازه‌گیری می‌شود. در اندازه‌گیری‌های بعدی نیز دو مدل وجود دارد: (۱) بهای تمام شده و (۲) ارزش منصفانه

یکی از موارد مهمی که این استاندارد به آن پرداخته است نحوه برخورد با استهلاک است. به عبارتی دیگر آیا باید برای املاکی که به عنوان سرمایه‌گذاری در املاک شناسایی شده است، هزینه استهلاک منظور شود؟

نکته مهم دیگری که در این استاندارد به آن اشاره شده است نحوه ارزشیابی سرمایه‌گذاری در املاک در شرایطی است که شرکت بخواهد برای اندازه‌گیری بعدی از روش ارزش منصفانه استفاده کند. IAS 40 توصیه می‌کند (نه الزام) که مبنای تعیین ارزش منصفانه، ارزشیابی انجام شده توسط ارزشیاب مستقلی باشد که صلاحیت و تجربه حرفه‌ای مرتبط دارد.

موضوع مهم دیگر این است که آیا شرکت امکان تغییر در رویه را دارد؟ اگر دارد شرایط مربوط به آن به چه صورت است؟ چرا که ممکن است شرکت‌ها تصمیم بگیرند از املاکی که قبلاً با هدف سرمایه‌گذاری در املاک نگهداری می‌کردند، استفاده کنند (یا بالعکس). در این صورت، این املاک باید از «سرمایه‌گذاری در املاک» به «املاک، ماشین‌آلات و تجهیزات» (یا بالعکس) تغییر طبقه‌بندی داده شوند و روش‌های ارزشیابی آن نیز مطابق استاندارد مربوطه به کار گرفته شود.

ابراهیم نوروزی‌گی

- دکتری حسابداری، دانشگاه علامه طباطبائی
- مدیر اجرایی مرکز آموزش حسابداران خبره (PACT)
- عضو هیئت تشخیص صلاحیت حسابداران مالی خبره، انجمن حسابداران خبره ایران
- عضو کارگروه آموزش، انجمن حسابداران خبره ایران
- عضو کارگروه انتشارات، انجمن حسابداران خبره ایران
- مدرس استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی (IFRS)
- مدرس PACT

تهیه صورت تغییرات در حقوق صاحبان سهام

طبق استانداردهای بین‌المللی حسابداری، صورت تغییرات در حقوق صاحبان سرمایه، یکی از صورت‌های مالی اساسی است. این صورت مالی به دلیل نمایش همزمان معاملات تجاری در کنار معاملات مالکانه، نقش بسیار مهمی در تصمیم‌گیری استفاده‌کنندگان می‌تواند ایفا کند. در استانداردهای مالی حسابداری، جای این صورت مالی خالی بود، که با تجدیدنظر در استاندارد حسابداری شماره یک، امید می‌رود بتوان از منافع اطلاعاتی آن بهره برد. با ارایه صورت تغییرات در حقوق صاحبان سرمایه دیگر نیازی به ارایه یادداشت‌های توضیحی درباره گردش حساب‌های بخش حقوق صاحبان سرمایه (مانند اندوخته قانونی و سایر اندوخته‌ها) نیست. همچنین، از آن جا که در این صورت مالی یک ستون جداگانه به گردش حساب سود (زیان) انباشته اختصاص دارد، ارایه گردش این حساب ذیل صورت سود و زیان ضرورتی ندارد.

مجید بنویدی

- عضو هیئت مدیره و معاون مدیرعامل شرکت بیمه ما
- کارشناس ارشد مدیریت اجرایی (MBA) از دانشگاه کارلتون کانادا
- تحلیلگر ریسک خبره (CRA) از آکادمی جهانی تامین مالی و مدیریت
- عضو انجمن حسابداران خبره ایران و انجمن حرفه‌ای صنعت بیمه
- عضو هیئت مدیره و قائم مقام سابق شرکت بیمه معلم
- مشاور مدیرعامل، مدیر اتکایی و امور بین‌الملل، و مدیر مالی اسبق بیمه آسیا
- سرپرست، عضو هیئت مدیره، و معاون اسبق مالی و اداری بیمه صادرات و سرمایه‌گذاری
- مشاور شرکت‌های بیمه آسیا، معلم، نوین، و اتکایی امین
- عضو کمیته حسابرسی شرکت‌های بیمه ما، آسیا، و معلم
- عضو کمیسیون مالی سندیکای بیمه‌گران ایران
- عضو کمیسیون بیمه اتاق بازرگانی

بررسی ابعاد اجرای IFRS ۱۷ در شرکت‌های بیمه

چکیده:

IFRS ۱۷ اواخر اردیبهشت ۱۳۹۶ توسط IASB منتشر شد و مقرر شد از ابتدای ژانویه ۲۰۲۱ (دی ۱۳۹۹) جایگزین IFRS ۴ شود. این استاندارد حاصل ۲۰ سال تلاش گروه‌های مختلف حرفه حسابداری جهان، از جمله افراد حرفه‌ای و دانشگاهی، است که سعی دارند بهترین روش را برای گزارشگری مالی شرکت‌های بیمه مستقر کنند. زیرا همواره گروه‌های مختلفی در بازار سرمایه اعتقاد دارند که صورت‌های مالی شرکت‌های بیمه در سال‌های گوناگون دستخوش تغییراتی شده است که تصمیم‌گیری و قضاوت را درباره این شرکت‌ها دشوار ساخته است. به عبارت دیگر، استاندارد جدید سعی دارد جعبه سیاه شرکت‌های بیمه را باز و برای عموم ترجمه کند. این موضوع در چند سال اخیر درباره شرکت‌های بیمه ایرانی نیز صادق بوده است و منجر به تغییرات قابل توجهی در سود و زیان این شرکت‌ها شده است. در حالی که هنوز IFRS ۴ در شرکت‌های بیمه ایرانی اجرا نشده است و تاکنون هیچ شرکت بیمه در کشور صورت‌های مالی خود را مطابق این استاندارد منتشر نکرده است، بنابراین بررسی IFRS ۱۷ از اهمیت بالایی برخوردار است. الزامات مقرر در این استاندارد پیچیدگی‌های بسیاری دارد. علاوه بر این، تبعات اجرای این استاندارد، که احتمالاً دارای تأثیرات قابل ملاحظه‌ای بر سود و زیان شرکت‌های بیمه خواهد بود، باید به تدریج در حساب‌های این شرکت‌ها لحاظ شود؛ تا در سال اجرای قطعی این استاندارد - احتمالاً سال‌های ۱۳۹۹ یا ۱۴۰۰ - شرکت‌های بیمه با مسئله عدم شفافیت صورت‌های مالی خود در انطباق با این استاندارد جدید مواجه نشوند. البته بیمه مرکزی جمهوری اسلامی ایران از دو سال قبل به یکی از مهم‌ترین چالش‌های اجرای این استانداردها که کفایت ذخایر شرکت‌های بیمه است، پرداخته و شرکت‌های بیمه را به سوی شفاف‌سازی این حساب‌های مهم هدایت کرده است. به نحوی که بخشی از فشار هزینه‌ای این روش ذخیره‌گیری بر بعضی از شرکت‌های بیمه اعمال شده است.

سیدمحمّد باقرآبادی
(دبیر علمی همایش)

- حسابدار رسمی، حسابدار مستقل، مدیر فنی موسسه حسابرسی شاخص اندیشان
- عضو کمیته کارشناسی کارگروه فنی و استانداردهای جامعه حسابداران رسمی ایران
- عضو هیئت تشخیص صلاحیت حسابداران مالی خبره، انجمن حسابداران خبره ایران
- عضو کارگروه پژوهش انجمن حسابداران خبره ایران
- دبیر اجرایی کارگاه آموزشی «واکاوی ابزارهای مالی طبق استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی (IFRS) در صنعت بانکداری و بیمه»، ۱۳۹۵
- عضو پیوسته انجمن حسابداری ایران
- عضو پیوسته انجمن حسابرسی ایران
- عضو انجمن حسابداری آمریکا (AAA)
- مدرس استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی (IFRS)
- مدرس دانشگاه

ذخیره فنی تکمیلی و خطرات طبیعی و ذخیره برگشت حق بیمه در شرکت‌های بیمه و چالش پیاده‌سازی IFRS

چکیده:

در ایران، شرکت‌های بیمه ملزم به پیروی از استاندارد حسابداری شماره ۲۸ با عنوان «فعالیت‌های بیمه عمومی» هستند. این استاندارد، به استثنای تغییراتی جزئی، شامل همه الزامات IFRS۴ است. یکی از چالش‌برانگیزترین مباحث مالی در صنعت بیمه که به دلیل تفاوت بین استانداردهای حسابداری ایران، استانداردهای بین‌المللی، و قوانین و مقررات موجود است، بحث ذخیره فنی تکمیلی و خطرات طبیعی و ذخیره برگشت حق بیمه است.

طبق الزامات IFRS۴، چنانچه حق بیمه‌های عاید نشده برای پوشش خسارت مورد انتظار مربوط به بیمه‌نامه‌های منقضی نشده در تاریخ ترازنامه کافی نباشد باید ذخیره تکمیلی لازم برای آن شناسایی شود. نکته کلیدی در این تعریف الزام احتساب ذخیره تنها به میزان کسری حق بیمه‌های عاید نشده برای پوشش خسارت‌های بیمه است که هم اکنون نیز در شرکت‌های بیمه در غالب ذخیره‌های ریاضی و ... محاسبه می‌شود.

با این حال، طبق ماده ۱ آیین‌نامه ۵۸ بیمه مرکزی (بر خلاف تصریح استاندارد مبنی بر عدم امکان تامین چنین ذخیره‌ای) شرکت‌های بیمه علاوه بر ذخایر معمول باید نسبت به احتساب ذخیره فنی تکمیلی و خطرات طبیعی و ذخیره برگشت حق بیمه نیز اقدام کنند، و هر سال نیز این ذخیره را محاسبه و به صورت جمع‌شونده به حساب ذخیره مربوط در ترازنامه شرکت بیفزایند.

حال پاسخ به این پرسش یکی از چالش‌های اساسی شرکت‌های بیمه خواهد بود: نحوه برخورد با مانده این حساب ذخیره و چگونگی ادامه روند ذخیره‌گیری بابت تامین نیاز شورای عالی بیمه و ارائه صورت‌های مالی طبق الزامات استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی چگونه باید باشد؟

منصور شمس احمدی
(عضو کارگروه همایش)

- حسابدار رسمی، حسابدار مستقل، مدیرعامل موسسه حسابرسی شاهدان
- عضو شورای عالی انجمن حسابداران خبره ایران
- عضو کارگروه همایش انجمن حسابداران خبره ایران
- عضو اسبق شورای عالی جامعه حسابداران رسمی ایران
- عضو کارگروه آموزش و کارآموزی جامعه حسابداران رسمی ایران
- عضو کمیته تدوین استانداردهای حسابرسی سازمان حسابرسی

تهیه صورت‌های مالی شرکت‌های بیمه بر مبنای IFRS

تهران، م. آرژانتین، خیابان الوند، شماره ۲۸، طبقه دوم
کد پستی: ۱۵۱۴۹۳۶۵۱۴ صندوق پستی: ۱۵۸۱۵/۳۶۹۱
تلفن: +۹۸۲۱-۸۸۶۵۹۹۸۲ تا +۹۸۲۱-۸۸۶۵۹۹۸۵
نمابر: +۹۸۲۱-۸۸۸۷۸۶۶۷ رایانامه: info@iica.ir

www.iica.ir